

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ
ΣΤΑ ΤΑΜΠΑΚΙΚΑ
ΧΙΟΥ**

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ
ΒΑΛΤΙΚΟΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ**

**ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ
ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΕΦΕΣΙΟΥ ΕΙΡΗΝΗ**

Ε.Μ.Π. ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

εξεδίον περί ιδρυσεως νέου πανεπιστημίου εν Ελλάδι,
υποβλήθεν εις την ελληνικήν Κυβέρνησιν

Η ίδρυση του Πανεπιστημίου Αιγαίου, ιστορικά, έχει τις ρίζες της στα 1918, σαν, στο ευρύτερο πλαίσιο των εθνικών και οικονομικών ανακαταστάσεων η Ελλάδα εξουσιοδοτείται από το Συμβούλιο των Τεσσαρων Μεγάλων Διοικητών, τον Απρίλιο του 1918, να καταβάσει στρατηγικά την περιοχή της Σμύρνης. Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου του Βεροίων, Κωνσταντίνος Καραβεοδώρης, προσενει την ίδρυση ενός νέου Πανεπιστημίου στα πλαίσια της οριοτεκονίσης των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας επί της εξώνης της Σμύρνης. Υποβάλλεται τοίπον, στις 20 Οκτωβρίου του 1919, σχέδιον περί ιδρυσεως νέου πανεπιστημίου εν Ελλάδι, υποβλήθεν εις την ελληνικήν Κυβέρνησιν, για την ίδρυση **Ιανικού Πανεπιστημίου**, με αφορμή το χειρός της επέκτασης της ελληνικής επικράτειας.

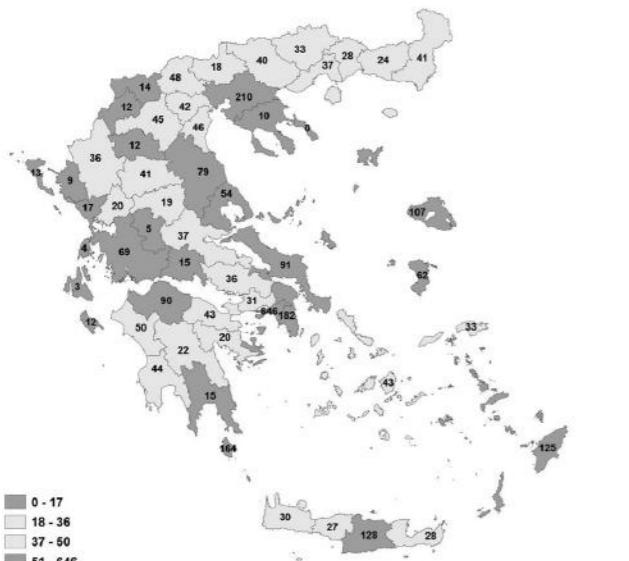
Προτείνονταν τρεις πιθανές εδρές για την ίδρυση του νέου Πανεπιστημίου: η Σμύρνη, η Θεσσαλονίκη και ο Χίος, με ενάριθμα για τη καθε μία συνηγορώντα κρίτηρια επιλογής. Το ιδρυτικό διάταγμα του Πανεπιστημίου Σμύρνης εκδίδεται την Ιη Δεκεμβρίου του 1920 από την Υπατική Αρμοστεία της Ελλαδος.

Στην τελική πορεία των εργασιών το Πανεπιστήμιο κρίνεται εφάμιλλο των μεγάλων ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων. Παρόλα αυτά δεν μπόρεσε ποτέ να λειτουργήσει λόγω της **Μικρασιατικής καταστροφής**.

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου αποτελεί συγκέντρωση του ορόματος του Κωνσταντίνου Καραβεοδώρη. Επανδρώθηκε το 1984 και είναι ένα από τα νεότερα Πανεπιστήμια στην Ελλάδα. Ιδιόρια, με 17 Τμήματα, 38 Προγράμματα Μεταπτυχιακών Ισούδων, Βερνά Σχολεία και Μεθήματα Δια-Βίου Μάθησης, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου κατατάσσεται ανάμεσα στα μεγαλύτερα Πανεπιστήμια της χώρας. Διοικητική έδρα του Πανεπιστημίου Αιγαίου είναι η Μυτήνη, ενώ Σχολές και Τμήματα της λειτουργούν σήμερα στις νοτιοτελές πόλεις της Μυτήνης, της Χίου, του Καρπενήσου, της Ρόδου, της Ερμούπολης και της Μύρινας, συγκροτώντας ένα πρότυπο Πανεπιστήμιο - Δίκτυο.

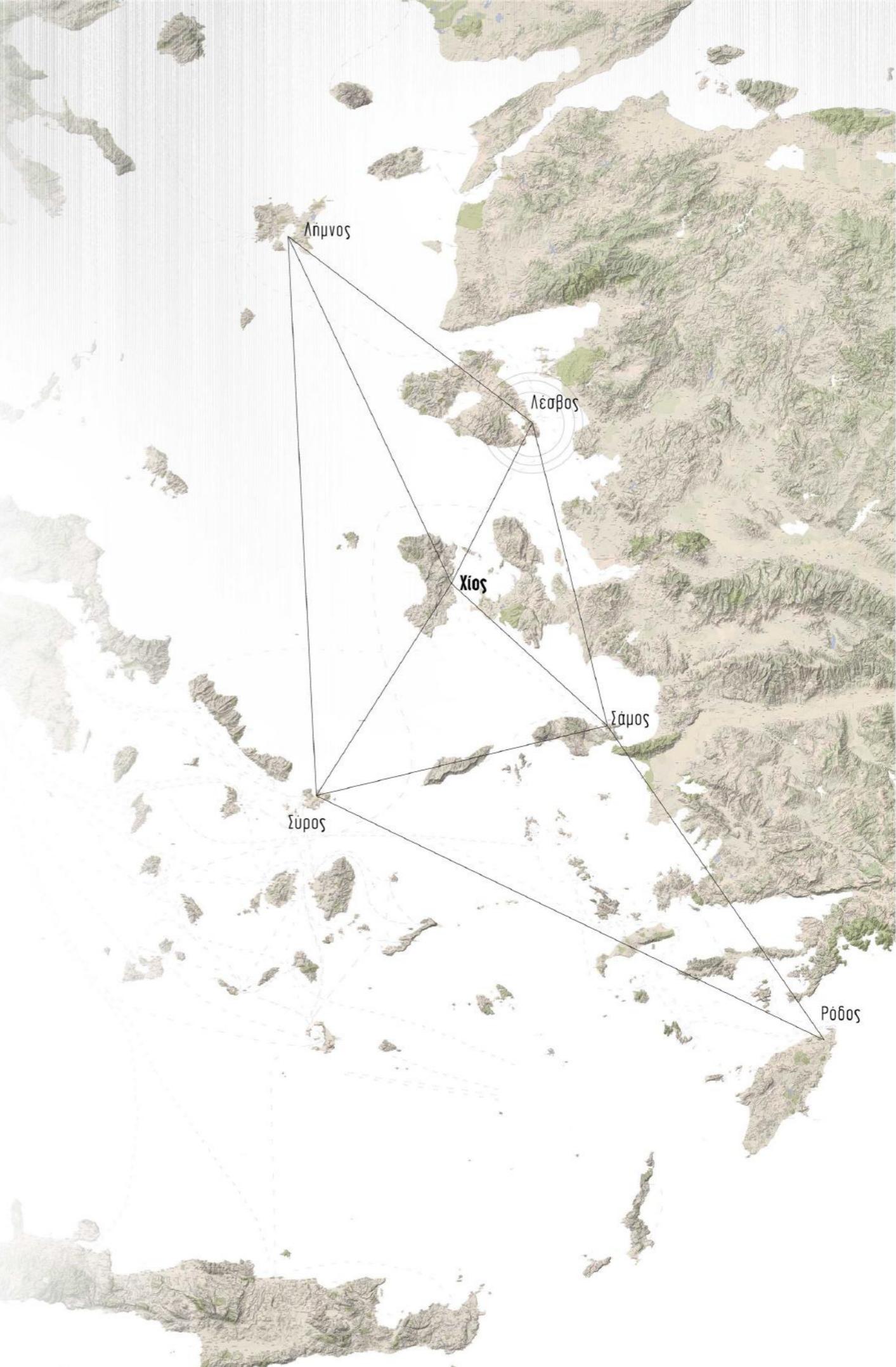
UNIVERSITY OF THE AEGEAN

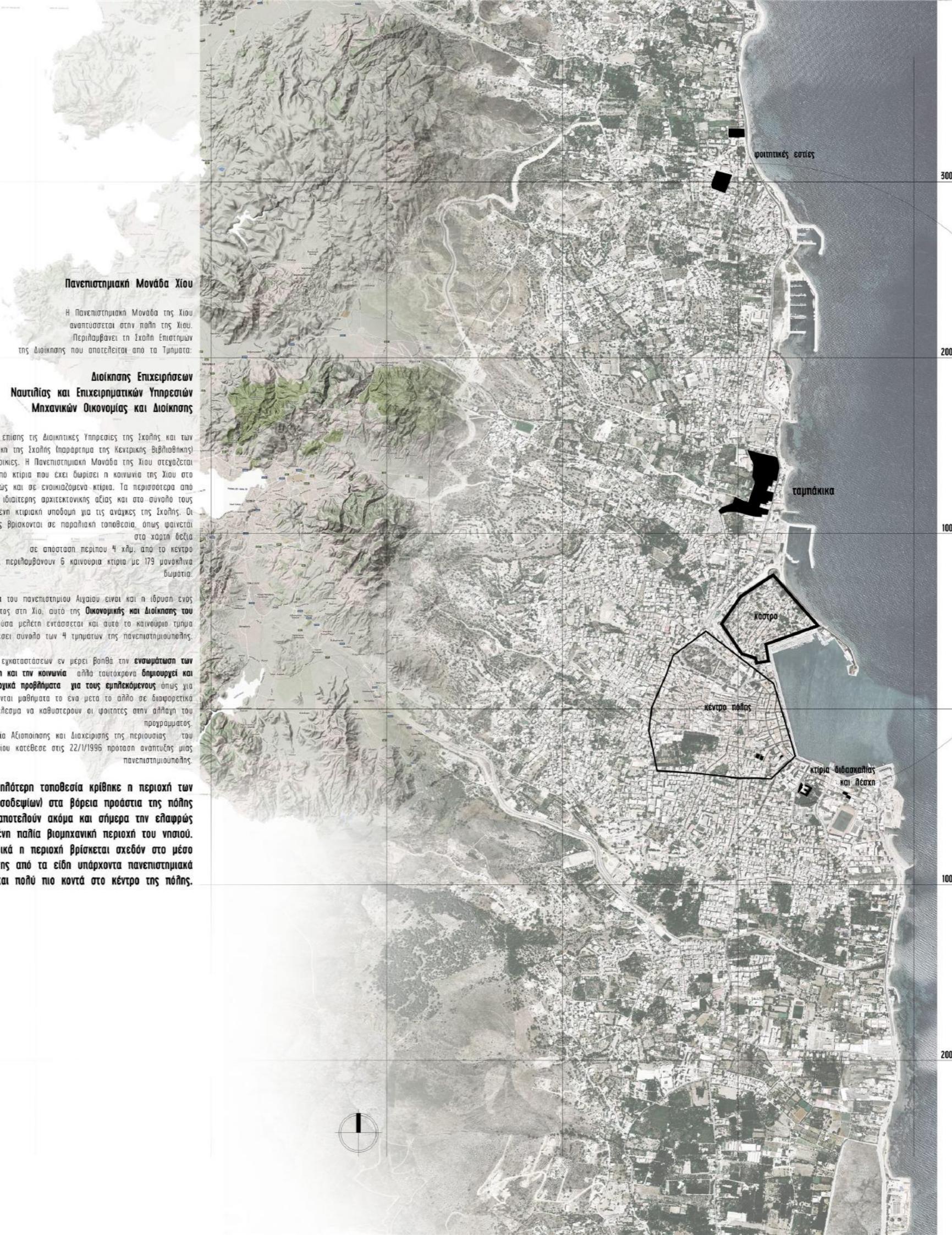
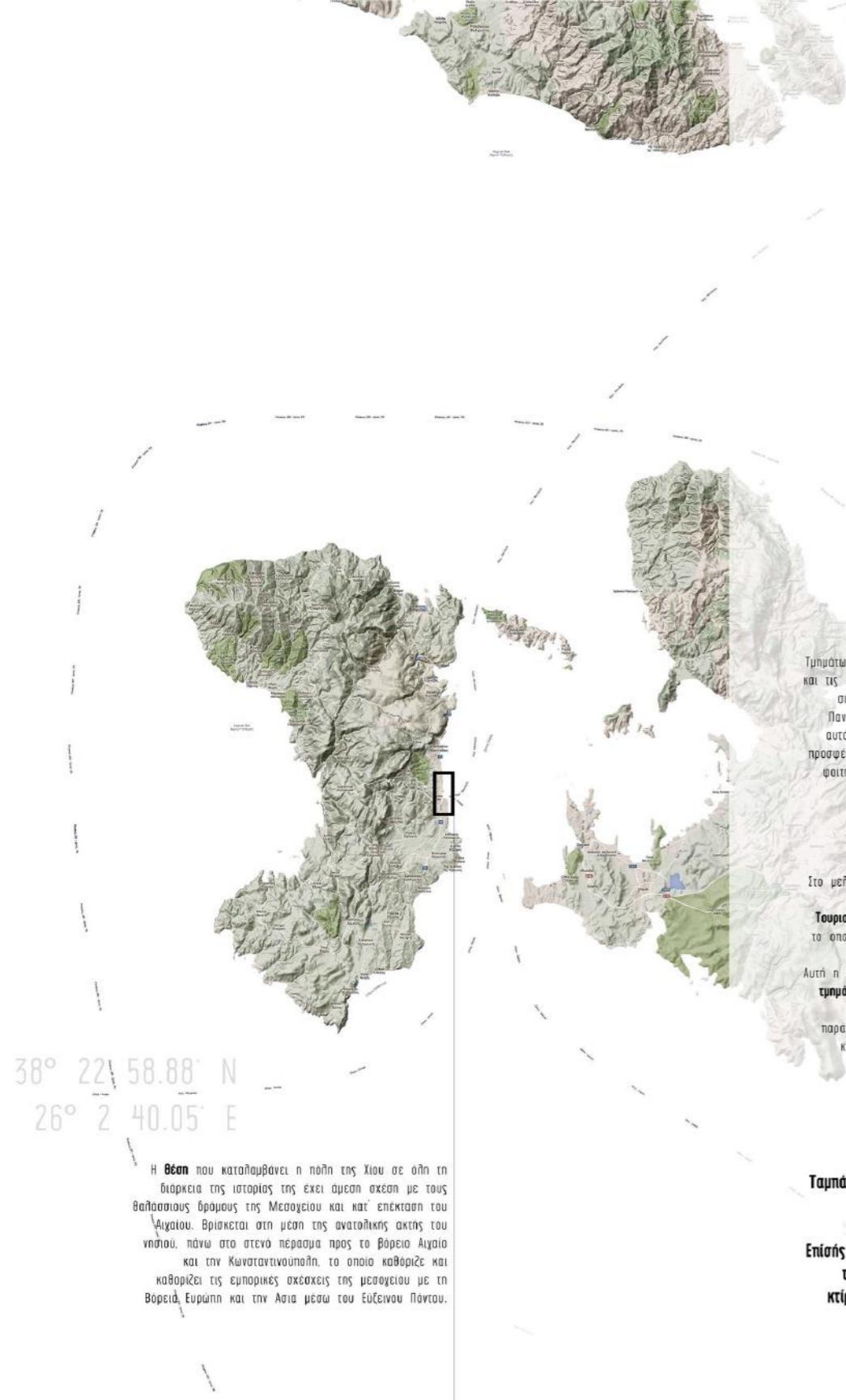
αριθμός εισακτέων σαν νομό ακ.έτος 2014-15
πηγή: www.aegean.gr

Σχολές & Τμήματα

Σχολή Κοινωνικών Επιστημών	Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας Τμήμα Γεωγραφίας Τμήμα Κοινωνιολογίας Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας
Σχολή Περιβάλλοντος	Τμήμα Περιβάλλοντος Τμήμα Επιστημών της Θαλασσής Τμήμα Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής
Σχολή Επιστημών της Διοίκησης	Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων Τμήμα Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπορεσιών Τμήμα Μηχανικών Οικονομίας και Διοίκησης
Σχολή Θετικών Επιστημών	Τμήμα Μαθηματικών Εισαγωγική Κατεύθυνση Μαθηματικών Εισαγωγική Κατεύθυνση Στατιστικής και Αναλογιστικών Χρηματοοικονομικών Μαθηματικών Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων
Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών

φοιτητικός πληθυσμός
πηγή: www.aegean.gr

προς νότια Χίο κάμπος	νότια ακμή περιφερειακής λεωφόρου	η πόλη	κέντρο πόλης	κάστρο	η περιοχή της παρέμβασης -τα παλιά βιρτσοδεψία	βόρεια ακμή περιφερειακής λεωφόρου υπό μελέτη - κατασκευή	προς βόρεια Χίο
κάμπος - αεροδρόμιο		χώρα		ταμπάκια		βροντάδος	

Η πόλη της Χίου θεωρείται μονοκεντρική, αναπτυχθείσα δυναμικά γύρω από τον πυρήνα του κέντρου και κατά μήκος βασικών οδικών αρτηριών. Το κέντρο της πόλης αναπτύσσεται κυρίως πάνω στον διακυβόλιο που περιβάλλει τον Δημοτικό κόπο και σε συγκεκριμένους οδικούς άξονες. Χαρακτηρίζεται από δημιουργικές συγκεντρώσεις με κατεξήχην στοιχεία τη διοίκηση, τη γραφεία, το πλανικό και κονδρικό εμπόριο και την αναψυχή.

500μ

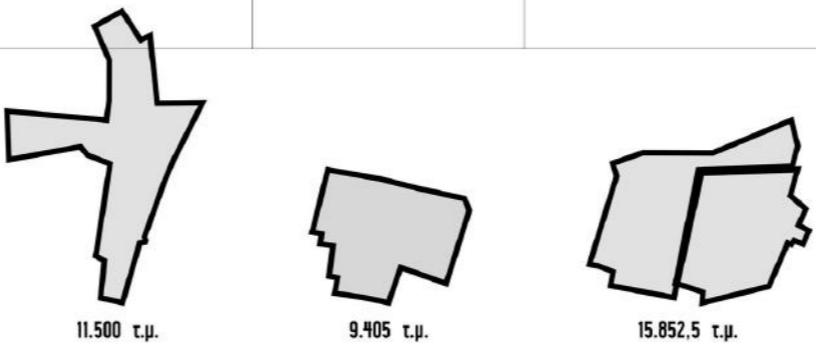
Ιδιοκτησία Δ. Καραμασώνα	Ιδιοκτησία Α. Μερούσην	Ιδιοκτησία Ν. Ζαφειράκην
--------------------------	------------------------	--------------------------

ΤΟ ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Οι 3 ιδιοκτησίες που δόθηκαν ως διώρεις στο πανεπιστήμιο αιγαίου.

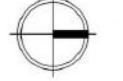
Το Ισχύον Θεσμικό Πλαίσιο :

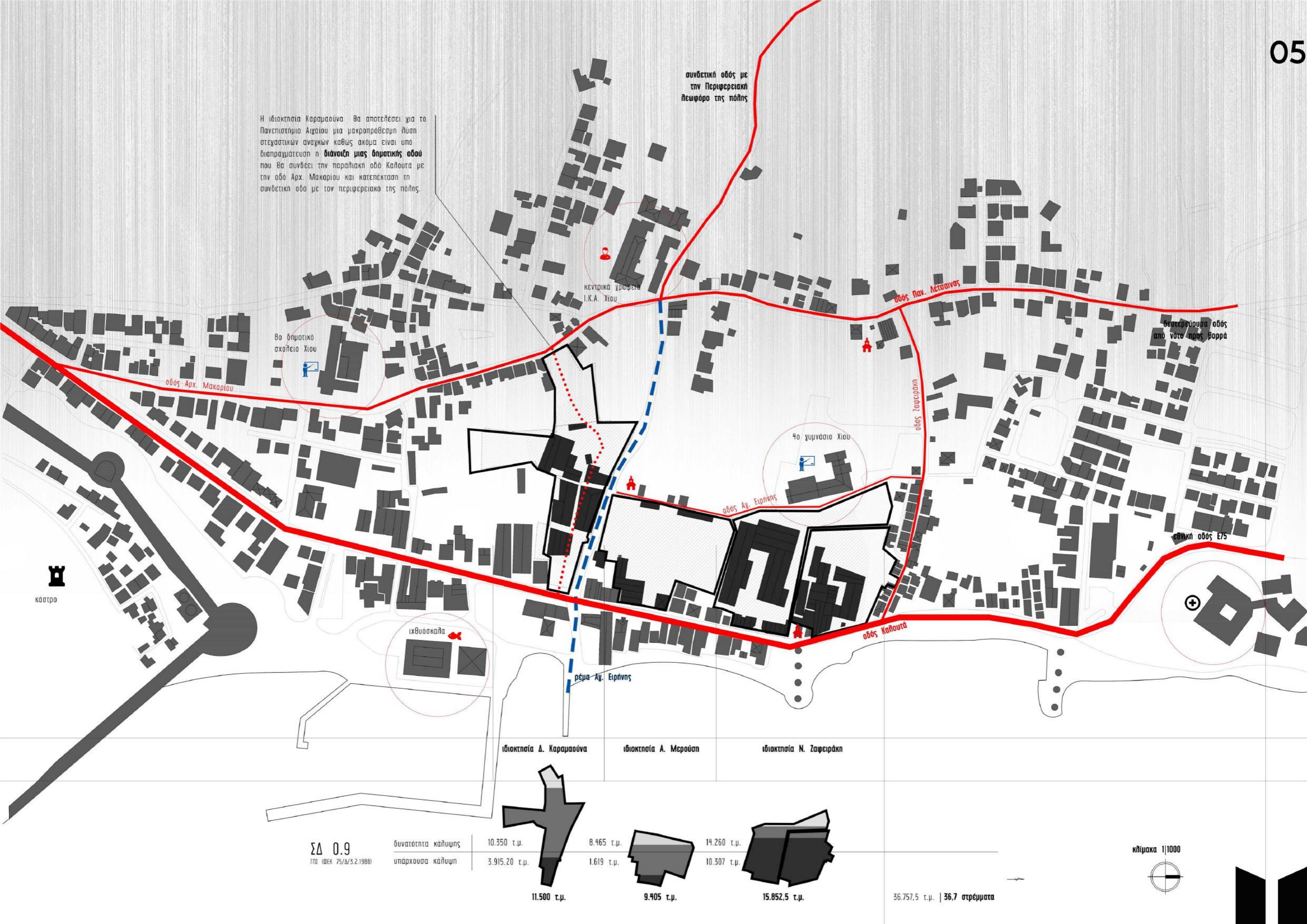
Τα οικόπεδα βρίσκονται εντός οικισμού προϋπόχοντος του 1923 και εκτός σχεδίου πόλεως. Είναι δε άρτια και οικοδομητικά. Την περιοχή διέπει το εγκεκριμένο ΓΠΣ Ισρεκ 75/Δ.3.2.19981 στο οποίο υπάρχει δεσμευτική Τουρισμό - Αναψυχή αλλά και Γενική Κατοικία. Μέσα στην χρήση της γενικής κατοικίας συμπεριλαμβάνονται και κτίρια εκπαιδευτηρίων με ΖΔ 0.9. Η περιοχή έχει κυριαρχεί και ζωντανή αναπλαση.

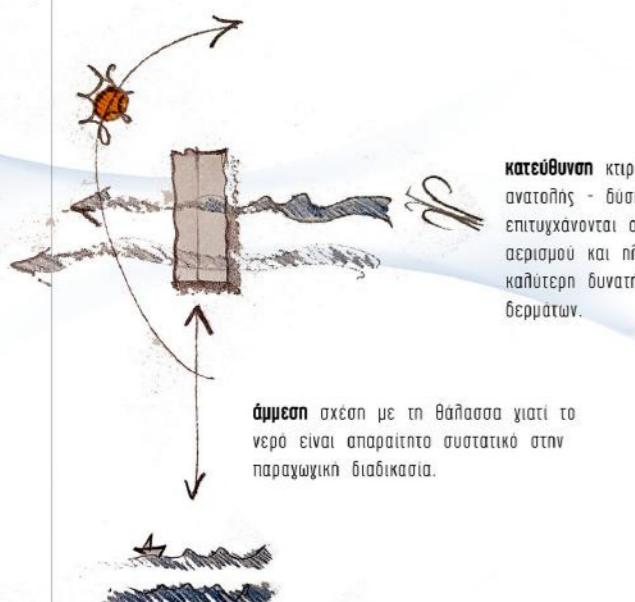
36.757,5 t.μ. | 36.7 στρέμματα

κλίμακα 1:1000

Η σχέση του Βυρσοδεψείου με τον τόπο στον οποίο χωριθετείται είναι πολύ σημαντική.

κατεύθυνση κτιρίων στον άξονα ανατολής - δύσης ώστε να επιτυγχάνονται οι βελτιστες συνθήκες αερισμού και ηλιασμού για την καλύτερη δυνατή έρρευση των δερμάτων.

άμμεση σχέση με τη θάλασσα γιατί το νερό είναι οπαραίτητο συστατικό στην παραγωγική διαδικασία.

Τα Βυρσοδεψεία της περιοχής ήταν **18** και αποσχαλούσαν **580** εργάτες που διέμεναν με τις οικογένειές τους σε κατοικίες διπλά στα εργοστάσια. Γιατρό το λόγο παρατηρείται έντονος κατεκερματισμός του δυομηνέου περιβάλλοντος διπλά στους αντίθετα μεγάλους δύκους των εργοστάσιων.

'Βύρσι' - ελήνη / 'tabak' - τουρκ.

Η βυρσοδεψία οφερά στην παραγωγική διαδικασία κατά την οποία τα ακατέργαστα δέρματα της κατσικού, ροδιού, αλογού κ.λπ. μεταβιβλήνονται σε τελεία δέρματα (κατεργασμένα), τα οποία αγόραζον οι υποθητασποιοί και αλλιώς τεκνίτες που ασχολούνται με την κατασκευή δερμάτων ειδών. Τα κατεργασμένα δέρματα δεν τα προσβάλλουν η υγρασία και οι διάφοροι μικροοργανισμοί. Με την κατεργασία γίνονται αδιαβροχά και ελαστικά. Η βυρσοδεψία παντανγωτή στην Κίνα και στους ερυθροδερμίους θαγμένες της Αφρικής. Ήταν επίσης γνωστή και στην Αιγαίνη, όπως δείχνουν τα δέρματα που βρέθηκαν σε ανασκαφές.

Το πρώτο εργαστήριο κατεργασίας δερμάτων ιδρύθηκε στην Ελλάδα το 1830 και το 1870 έγιναν τα πρώτα εργοστάσια στην Αθήνα, Σύρο και Χίο. Η παραγωγή αριθμούσε 6.000 τόνους φοιλοδερμάτων και 3.000 τόνους λεπτών δερμάτων τον χρόνο. Η βυρσοδεψία ήταν δύσκολη, επίπονη δουλειά και οι βυρσοδέψεις δουλεύειαν σ' έναν χώρο με αποπνικτική και βαριά ατμόσφαιρα ίμιασσαμιά. Βεωρέιται επίσης μια από της πιο επιβετεικές προς το περιβάλλον παραγωγικές διαδικασίες καθώς παραγγίει τοξικά απόβλητα και αερία ενώ μολύνει τη θάλασσα και την ατμόσφαιρα χυρώ από το εργοστάσιο.

Δέρματα, εργαλεία και μηχανήματα

Τα δέρματα τα προμηθεύονταν ακατέργαστα και παστωμένα από χώρες του εξωτερικού Ιταλία, Ρωβεσία, Ιταλία, Αγγλία, Ελβετία και πανταναγών, ζραΐδα και υγράδα – πιο μαλακά. Τα αποραιτούτα υλικά για την κατεργασία πάντα το νέρο, τα αλιάτι, ο φύλιος πεύκου, το βαθανιδί, ο ασβετός και τα κρώματα για τη βαφές. Τα εργαλεία που χρησιμοποιούσαν κυρίως πάντα καρότσα μεταφοράς, μασίσες, γαντζί, πιστόλια για βαψιώ, ψαλίδια, ςυγκρίσεις κ.α. ενώ τα κυριότερα μηχανήματα πάντα ήταν καρότσα μεταφορές όπου αλιέαν το πεύκο και το βαθανιδί, η μηχανή αφαιρετής λιπους, οι βαρέλιες κατεργασίες, το ξεραντηρίο, το ξεραντηρίο.

1920 Η βυρσοδεψία άκμασε στο υψηλό της δεκαετία του 1920 όπου στην περιοχή υπήρχαν έως και 30 εργοστάσια. Ιδρύεται και το σωματείο Χίων Βυρσοδεψών όπου διεκπερυγώνται και ως ασφαλιστικό ταμείο για πολλά χρόνια.

1980 Η κρίση χτυπεί τα εργοστάσια καθώς ο ανταγωνισμός της πρωτεύουσας Αθήνας γνωστίζει τη μικρή παραγωγή του νησιού. Τα περισσότερα εργοστάσια κλείνουν το ένα μετά το άλλο απομένων μόλις 18.

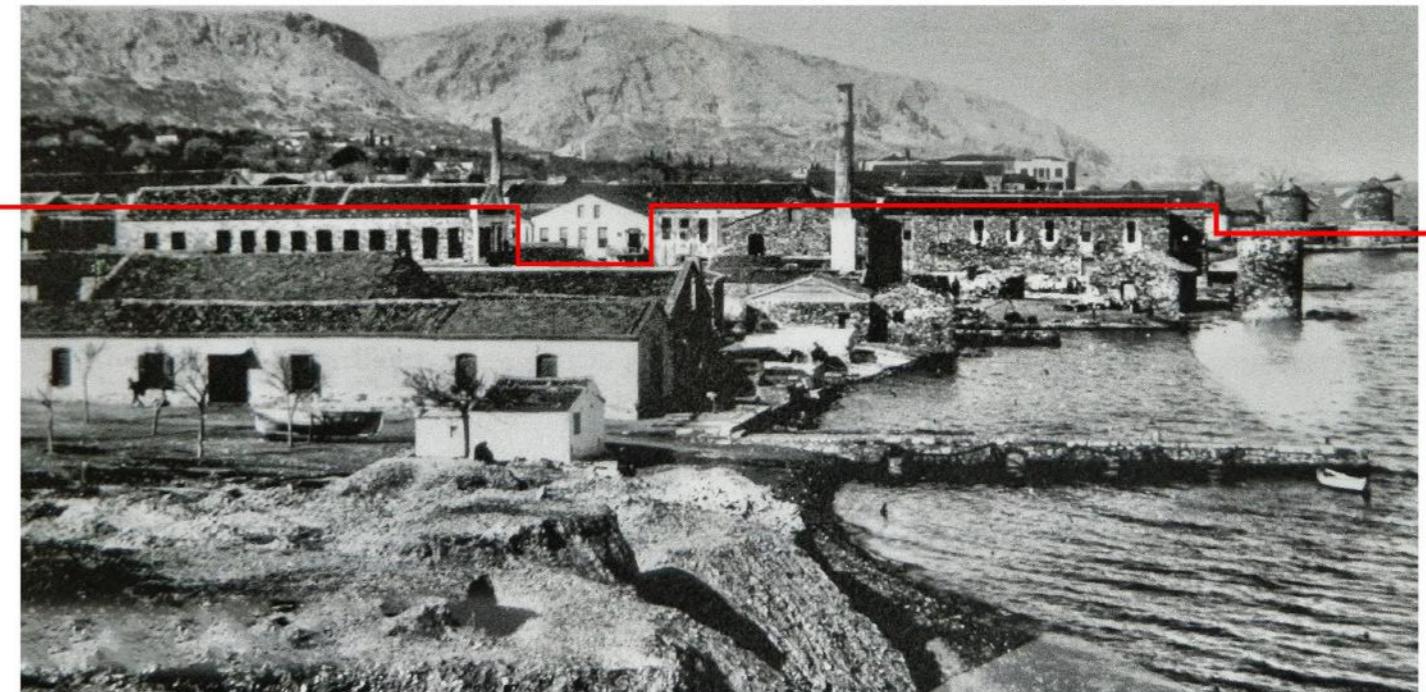
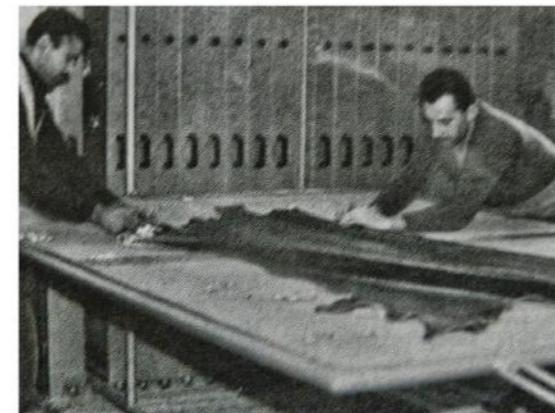
1999 Εκπονείται η πρώτη μελέτη 'Άναπτυξης των κιτριακών εχακαστάσεων' την περιοχή και προτείνεται η χωροθέτηση των λειτουργιών του Πανεπιστημίου Αιγαίου με χρήση των υπάρχοντων και ακεδίσαρμα καινούριων κιτριώνων.

2000 Το Πανεπιστήμιο προκρίνεται διαγωνισμό με κρήματα του ελληνικού δημοσίου.

2003 Αγοράζεται το πρώτο ακίντι.

2005 Γίνονται δύο διάρεις από μεγάλες εφοπλιστικές οικογένειες και το Πανεπιστήμιο αποκετά τις ιδιοκτησίες Μερουσών και Καραμασών. Ταυτόχρονα έχουνται διεκόπετες μελέτες που θα οδηγήσουν στην αριμάνωση του έργου Ιστογραφικές, κιτριακές, αποτυπωσιών, εδαφοτεχνικές, μελέτη στατικότητας κελυφών, βεμπλίωση, καθώς και κατάρτηση κιτριολογικών προγραμμάτων.

2016 Τα κιτρια καταρρέουν και οι μελέτες δεν έχουν προχωρήσει.

Ο περιοχή των Ταυρόκικων στη Χίο περίου τη δεκαετία του 30 - Διακρίνονται οι μύλοι του Αγίου Υησού και ο καρινάρια του εργοστασίου Μερουσών.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

-Τα οικόπεδα με τα οπίντια δόθηκαν στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου ως **δωρεά** από τους ιδιοκτήτες των αντίστοιχων εκτάσεων, όπα ο σχεδιασμός ξεκινά με **δεδομένες κτιριολογικές απαιτήσεις και σε δεδομένο χώρο**.

-Το έργο είναι **υπερτοπικής σημασίας** για το νησί και προφανώς έχει αναπτυξιακό χαρακτήρα όμως αντιθέτω **βασικό ζητούμενο για την τοπική κοινωνία είναι η διατήρηση της μνήμης της βιομηχανικής περιόδου** όσο μικρό και αν ήταν αυτή μέσα στην ιστορία του νησιού.

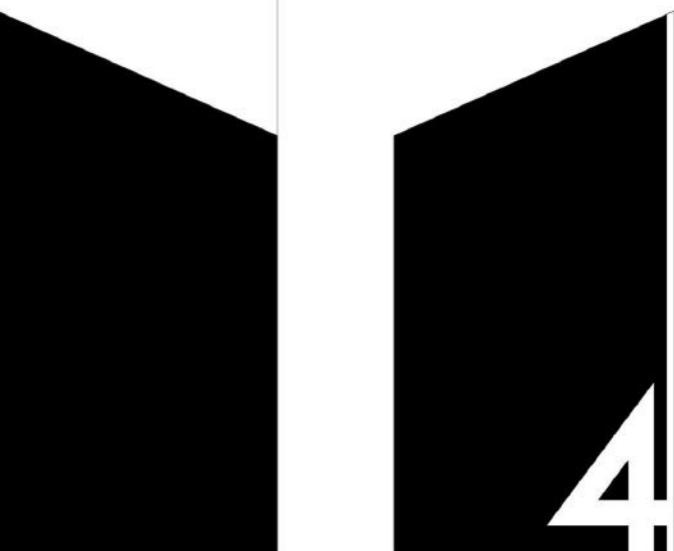
-Το έργο εντάσσεται σε έναν χειρότερο σχεδιασμό ανάπλασης της κατά τα άλλα υποβαθμισμένης παλιάς βιομηχανικής Σώνης και **θα πρέπει να δράσει σαν αφορμή για συνοικικές αιλιαγές προς όφελος της γειτονιάς**.

-**Άμφισθηται η δυνατότητα του οδικού δικτύου να εξυπηρετήσει την πανεπιστημιούπολη τις ώρες αιχμής** εφόσον είναι ήδη ένας επιβαρυμένος αέροντας υπερτοπικής σημασίας για το νησί.

-Μελετώντας την τυπολογία των βιομηχανικών κτιρίων σε σχέση και με τις συνθήκες πλιασμού και αερισμού, γενικά η διαμήκης κατεύθυνση των κτιριακών όγκων προς τη θάλασσα κρίνεται ως η πιο ευνοϊκή.

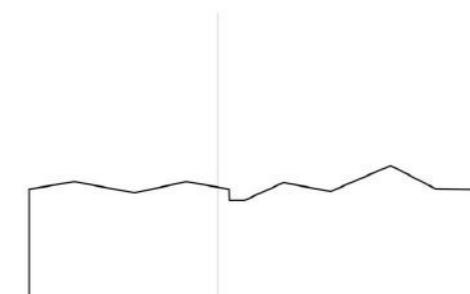
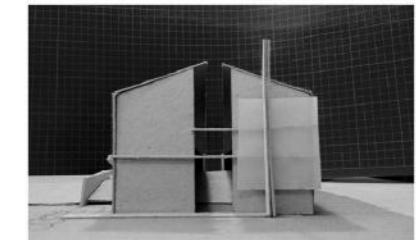
ΠΟΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ *masterplan*

ΚΛΙΜΑΚΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1|500

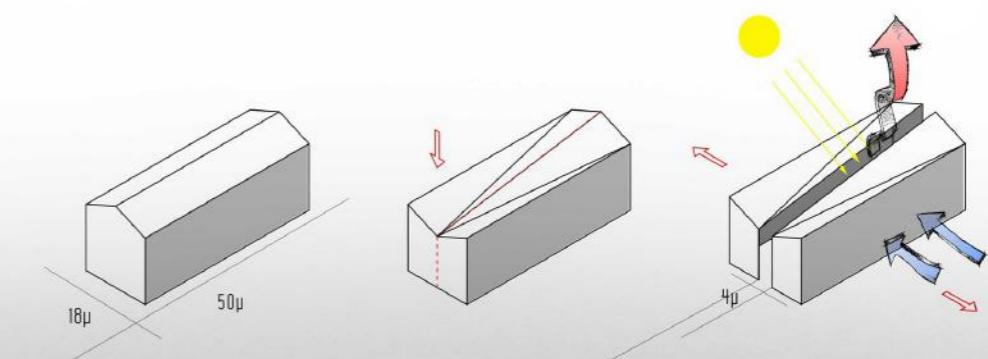
ένας οιλόκηπρος τοίχος μήκους 3,50μ μεταφέρθηκε από το καμαρίνι για να φανερώσει λίγη από τη μαγεία του αρχιτεκτονικού επαγγέλματος. Η δύναμη του σκίτου, η εικονογραφημένη σκέψη του αρχιτέκτονα που αναζητά την καλύτερη δυνατή λύση. Εκεί παρουσιάζονται όλες οι σκέψεις και οι δυσκολίες που προέκυπταν σε επίπεδο γενικής διάταξης και ογκοπλασίας αλλά ευρύτερα και σε επίπεδο επίλυσης των κατόψεων των σχολών και του δημοτικού θεάτρου

το βασικό φορμαλιστικό concept της μονάδας, προκύπτει από την διερεύνηση της κλίμακας των ογκών, τις μέσες τιμές των διαστάσεών τους και του skyline που αποδίδουν στην πόλη.

Η χωροθέτηση τους γίνεται με γνώμονα τις βέλτιστες συνθήκες ηλιασμού και αερισμού χωρτό ο κτιριακός ογκός διχοτομείται για να μπορεί το φυσικό φως να ισχωρεί στο κελύφος απρόσκοπτα ενώ ο θερμός αέρας θα μπορεί μέσω των ανοιχμάτων της οψης να απωθείται προς τα πάνω με τη μεθόδο της ηλιακής καυμινάδας.

Η προτεινόμενη γενική διάταξη καταφέρνει να πετύχει 2 παραμέτρους.

1. οι ογκοί σε επίπεδο αστικού ιστού να προσανατολίζονται κατά μάκος προς τη θαλάσσα και να είναι συνεπής στην πολή ώς πώς την κάλυψε και τις διαστάσεις τους εκτός από το ύψος.
2. η εσωτερική διαχείριση της κινητής στο masterplan προχωτοποιείται παράλληλα με την οδό Καλούτα όπως επιβαθμίζει το στενόμακρο σχήμα του οικοπέδου.

ανάδειξη των
2 τοπόσημων

σε επίπεδο αστικού μετώπου δεν αφαιρείται κανένα αποδύτως παλαιό κτίριο με σκοπό να μην αλλιωθεί η κλίμακα και ο χαρακτήρας της χειτονίας, αλλά για να λειτουργήσουν σαν φίλτρο πκοπροστασίας για την πανεπιστημιούπολη από πίσω τους

διάνοιξη νέας οδού για την
αποσυμφόρηση της οδού Καλούτα
τις ώρες αισχυής που λειτουργεί
το πανεπιστήμιο

η σύνθεση της γενικής διάταξης διέπεται από την
επιλογή των 2 κανόνων

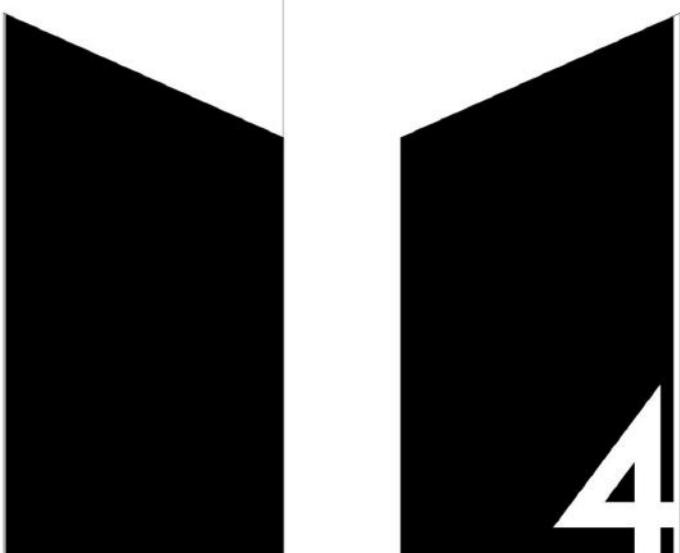
Ένας που προκύπτει από τον χάραξη των μύλων του Αγίου
Υηνίου και ένας που προκύπτει από την κατέθυση του
Βόρρα με το κτίριο να προσανατολίζεται καθώς
δημιουργούνται οι κατάλληλες συνθήκες πλιασμού και
αερισμού σε συνδυασμό με την μορφολογία των ογκων.

**ΤΕΛΙΚΗ
ΠΡΟΤΑΣΗ
ΜΕΛΕΤΗΣ**

ΚΛΙΜΑΚΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1|200

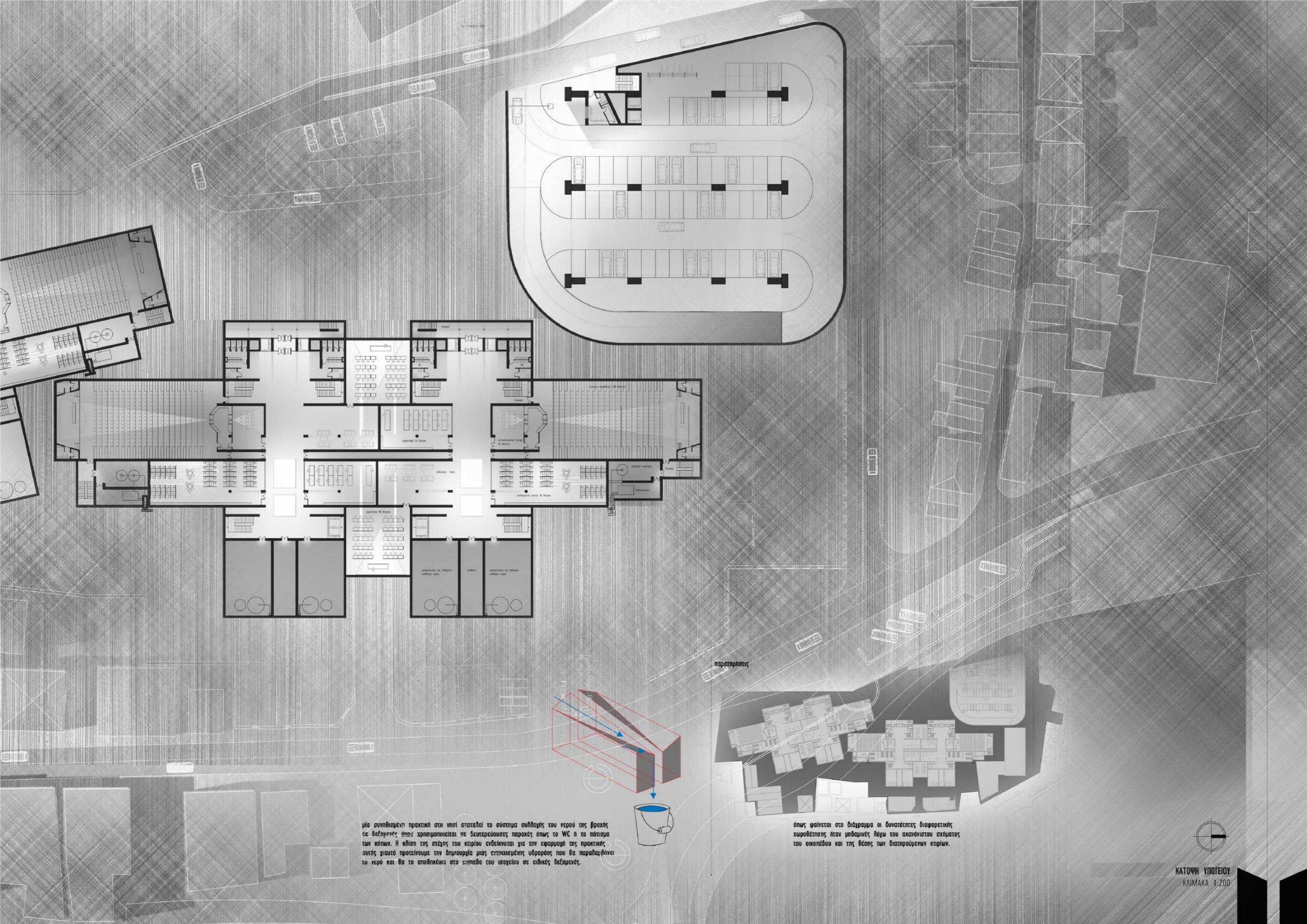

concrete concept model

Κάτωφιν ισοχείου
χενική διάταξη
scale to fit

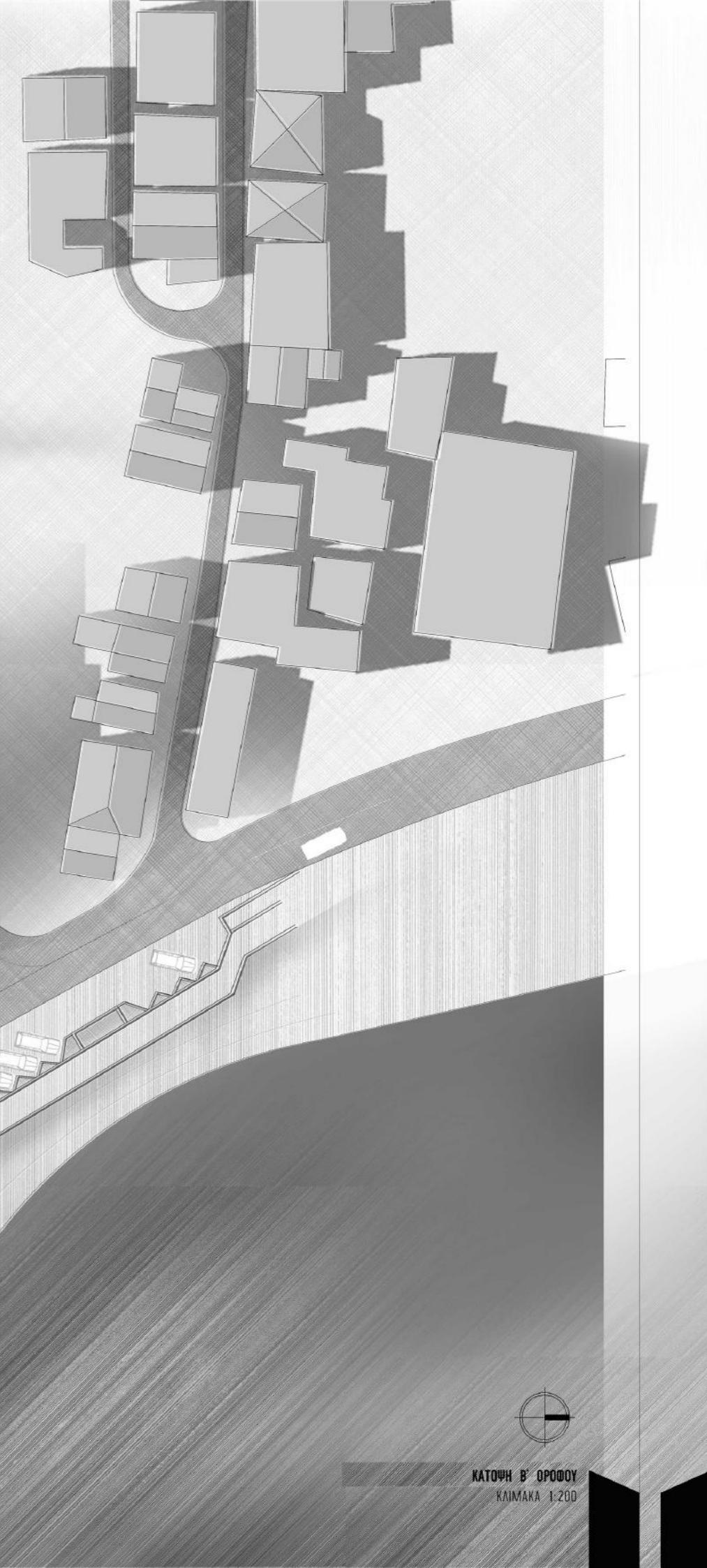

μία συνηθισμένη πρακτική στο νησί αποτελεί το σύστημα αυλογής του νερού της βραχής σε δεξαμενές όπου χρησιμοποιείται σε δευτερεύουσες παροχές όπως το WC ή το πότημα των κάπων. Η κίλιση της στέγης του κτιρίου ενδεικνύεται για την εφαρμογή της πρακτικής αυτής γιατό προτείνουμε την δημιουργία μιας επενδιαμένης υδρορός που θα παραλαμβάνει το νερό και θα το αποθηκεύει στο επίπεδο του ισογείου σε ειδικές δεξαμενές.

όπως φαίνεται στο διάχραμμα οι δυνατότερες διαφορετικές χωροθέτησης πάνω μπαρινές λόγω του ακανόνιστου σχήματος του οικοπέδου και της θέσης των διατηρούμενων κτιρίων.

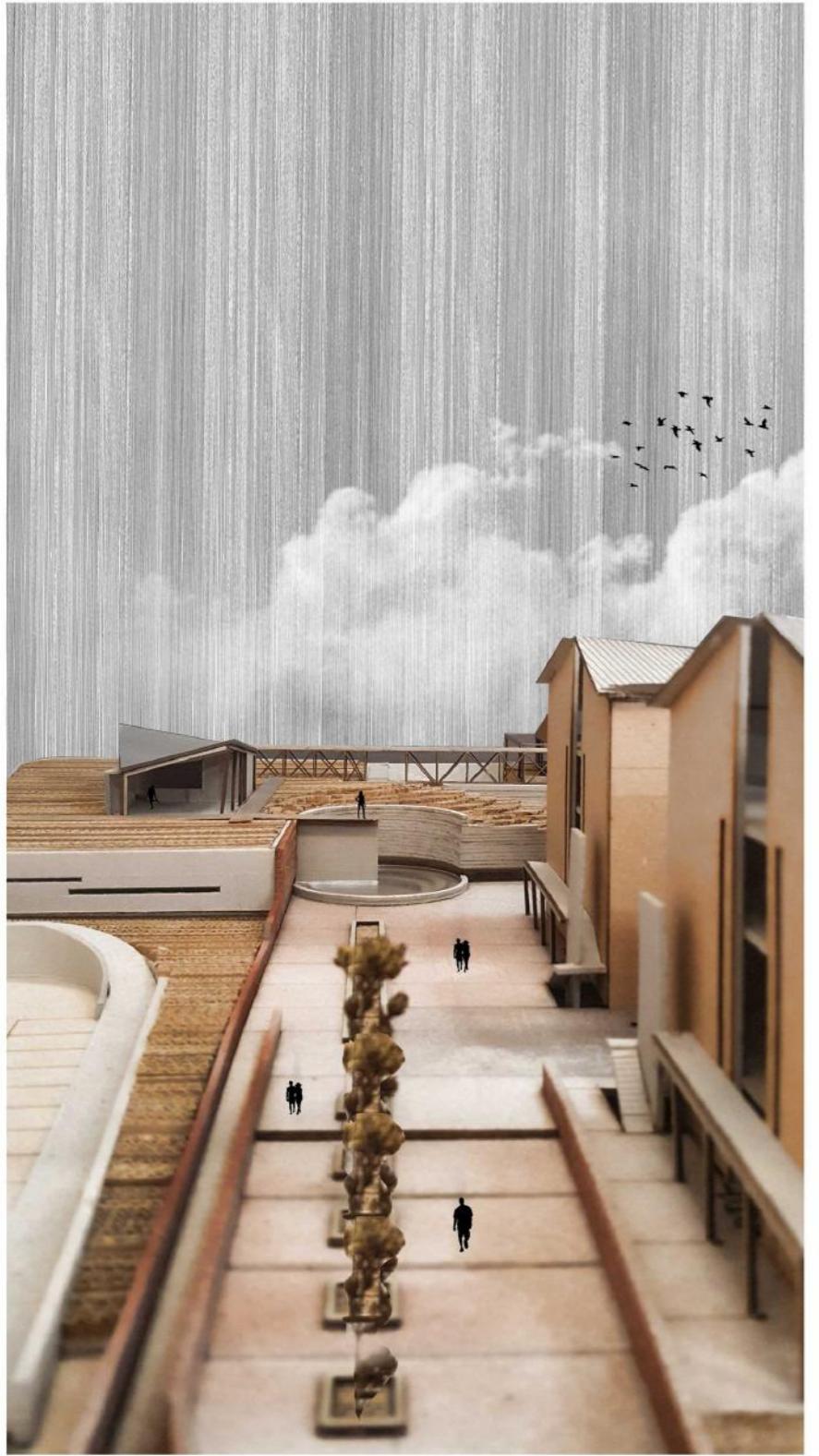
ΚΑΤΩΦ Α' ΟΡΟΦΟΥ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΚΑΤΩΦΗ Β' ΟΡΟΦΟΥ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

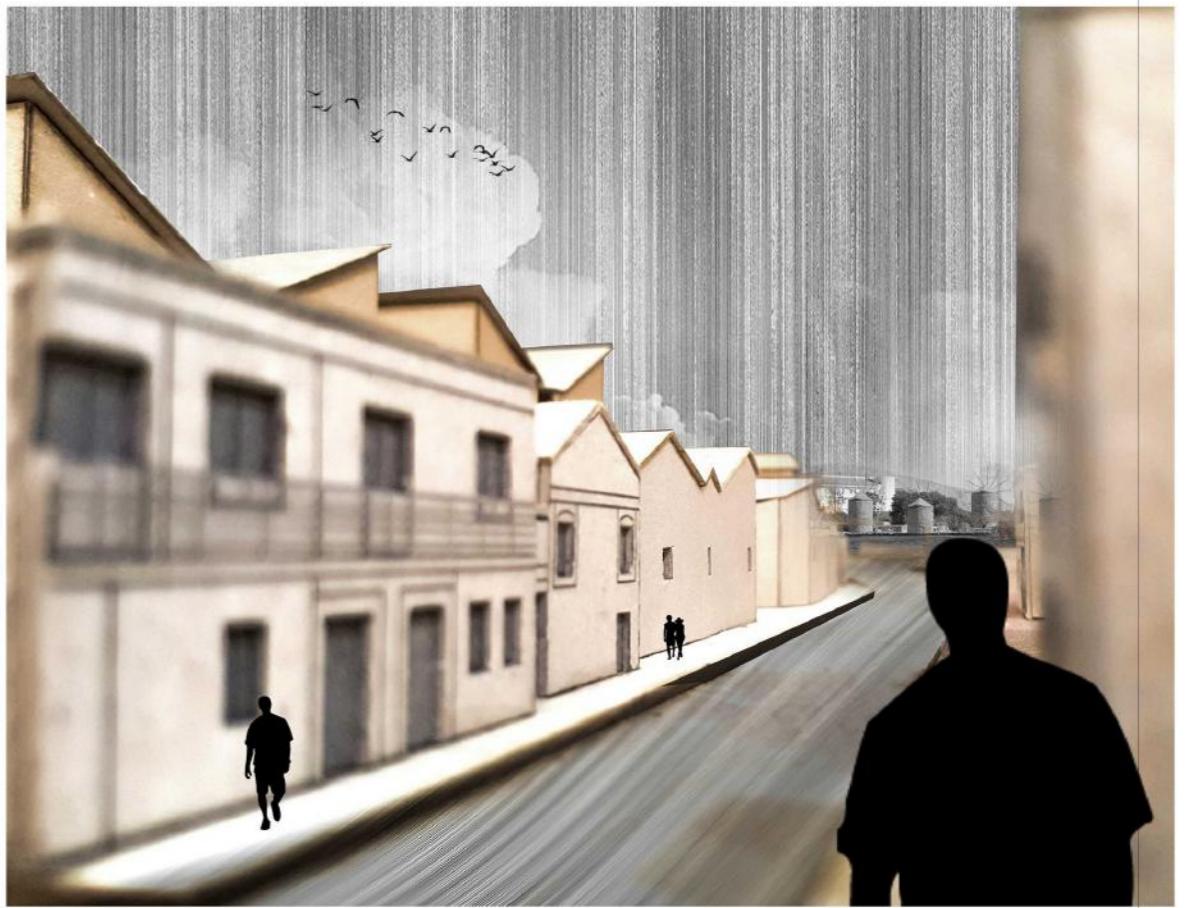
Ε. ΜΠΑΛΑΖΟΥ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

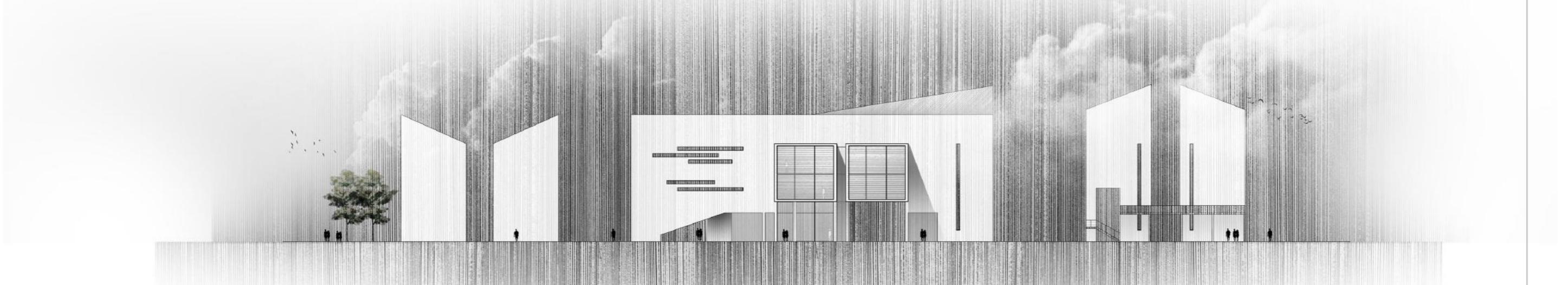
Οι οπτικές φυγές και οι ποιότητες που προσφέρει η σύνθεση έχουν στόχο να δημιουργήσουν ερεβίσματα στους χρήστες, αλλά και στους κατοίκους της περιοχής ώστε να εξερευνήσουν και να οικειοποιηθούν το χώρο με σκοπό το νέο έργο να αποδοθεί στην πόλη και τη γειτονιά στην οποία χωρίζεται. Σκοπός της προτασής είναι η δημιουργία ανοικτού χώρου εκτόνωσης της καθημερινότητας του δήμου αλλά και του πανεπιστημίου, ταυτόχρονα. Η πρόταση αποσκοπεί στην αποπομπή της έννοιας της κεντρικής εισόδου χωρίς όμως να κάνει τον τοποσηματικό της χαρακτήρα.

Το κυκλικό στοιχείο του νερού επαναφέρει τη βιωματική σχέση με τη θάλασσα που βρίσκεται ακριβώς δίπλα ενώ πλειουσχεί και σαν άρθρωση διαμοιράζοντας την κίνηση στο εσωτερικό των οικοπεδών που αναπτύσσεται παραλλήλα με την οδό Καλούτα.

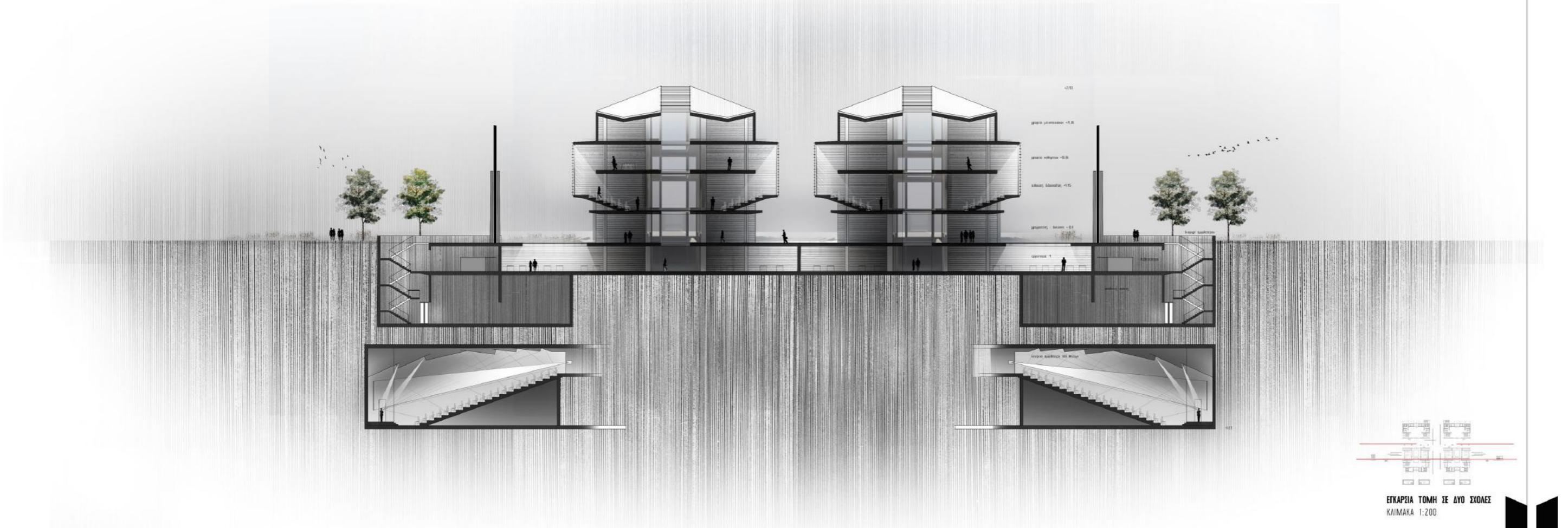
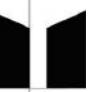
Στην παρακάτω φωτογραφία γίνεται φανερό **Π ο σχέση των νεόδμυτων κτιρίων με τη γειτονιά**. Οι αποθήκες που βρίσκονται επί της παραλιακής οδού Καλούτα παραμένουν και επαναχρησιμοποιούνται με σκοπό να μην αλλάξει το αστικό μέτωπο της γειτονιάς όπα να μην επηρεαστεί η αναλογία σχέσης ανθρώπου - κτιρίων.

Η συνεχόμενη, διαμπερής, εγκάρσια κίνηση στο επίπεδο του ισογείου μεταβύ των σχοινών έχει σαν στόχο να ενοποιήσει το συγκρότημα με άμεσο τρόπο εξασφαλίζοντας την απαραίτητη πλειουσμικότητα των κτιρίων σαν μονάδες αλλά και σαν σύνολο.

ΑΝΑΠΤΥΞΑ ΟΥΦΕΩΝ ΣΧΟΛΗΣ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΕΓΚΑΡΙΑ ΤΟΜΗ ΣΕ ΔΥΟ ΣΧΟΛΕΣ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

